

A versenyző kódja:															
1. Írjon I-t az igaz, H-t a hamis állítás előtti ☐-be! a) ☐ Hellaszban a legjelentősebb sportrendezvény az Apollón tiszteletére rendezett Olümpia volt. b) ☐ Kleiszthenész a vérségi kötelékek és a vagyoni beosztás helyett területi alapon osztotta 10 phülébe Attika lakosságát. c) ☐ A spártai állam a Balkán-félsziget északnyugati részén található. d) ☐ A görög-perzsa háború eseményeit megismerhetjük Sallustius művéből. e) ☐ A római köztársaság választott tisztségviselői többnyire egy évet töltöttek jó fizetés fejében hivatalukban. f) ☐ Az ókori Rómában a kereskedelemmel, adóberlettel foglalkozó lovagok nem vettek részt a politikai életben. g) ☐ A krüpteia azt jelentette, hogy a legértelmesebbnek látszó ifjakat időről időre szétküldték a falvakba, hogy írásra tanítsák a földművelőket. h) ☐ A Laokoón-szoborcsoport tükrözi a Kr. e. V. században jellemző társadalmi harmóniát. i) ☐ Rómában a consuli hivatalt a collegialitas, az annualitas és a választás intézménye jellemzi. j) ☐ Tíz év katonai szolgálat után lehetett valakit quaestornak választani. k) ☐ „Alea iacta est” – mondta a történetírók szerint Caesar, amikor átlépte a Dunát. l) ☐ Marcus Aurelius többre becsülte a filozófiát, mint a politikai hatalmat.	<table border="1"> <tr><td>a</td><td>b</td></tr> <tr><td>c</td><td>d</td></tr> <tr><td>e</td><td>f</td></tr> <tr><td>g</td><td>h</td></tr> <tr><td>i</td><td>j</td></tr> <tr><td>k</td><td>l</td></tr> <tr><td colspan="2">.../ 12</td></tr> </table>	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	.../ 12	
	a	b													
	c	d													
	e	f													
	g	h													
	i	j													
	k	l													
	.../ 12														
	2. Írja soronként a közös jellemzőt az adatok utáni vonalra! a) geometrikus, vörösalakos, feketealakos _____ b) Livius, Herodotosz, Plutarkhosz _____ c) Isszosz, Gaugaméla, Granikosz _____ d) Crassus, Caesar, Pompeius _____ e) Delphoi, Epidauros, Eleuszisz _____ f) hajítódárda, bőrborításos pajzs, gladis (kétélű kard) _____	<table border="1"> <tr><td>a</td><td>b</td></tr> <tr><td>c</td><td>d</td></tr> <tr><td>e</td><td>f</td></tr> <tr><td colspan="2">.../ 6</td></tr> </table>	a	b	c	d	e	f	.../ 6						
	a	b													
	c	d													
	e	f													
.../ 6															

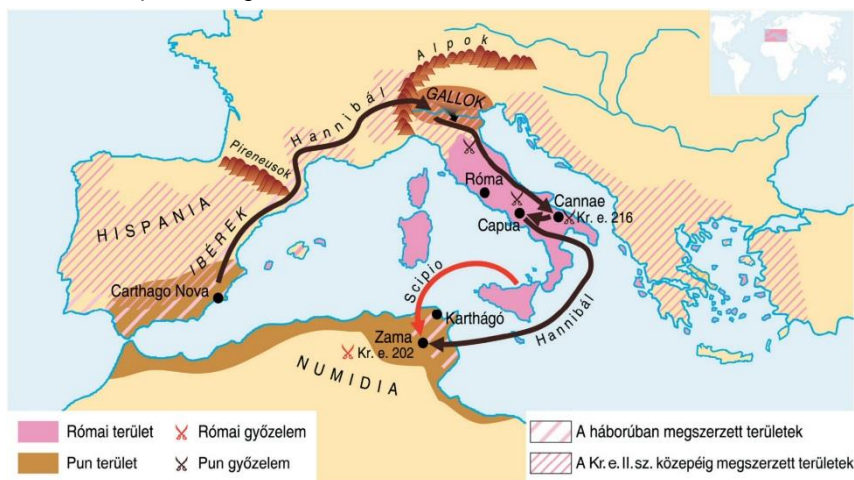
3. KAKUKKTOJÁS – Húzza alá a felsorolásba nem illő elemet, és indokolja meg a választását!		a2	b2
a) Vulcanus, Hephaisztosz, Poszeidon _____		c2	d2
b) ephorosz, néptribunus, geruszia _____		.../ 8	
c) Cassius, Brutus, Sulla _____			
d) Péter, Máté, Márk _____			
4. Nevezzen meg az ókor csodáinak tartott emlékek közül ötöt! Írja be a táblázatba, melyik mai országban található!		a	b
		c	d
		e	f
		g	h
		i	j
		.../ 10	
5. Írja a meghatározás utáni vonalra a történelmi fogalmat!		a	b
a) Indiai eredetű vallás, fő tanítása a lélekvándorlás megszüntetésének lehetősége. _____		c	d
b) Spártában a dór lakosság politikai jogokkal nem rendelkező része. A városokon kívüli hegyeken laktak és kézműves mesterséget folytattak. _____		e	
c) A római társadalom előkelőinek „pártfogoltjai”. _____		.../ 5	
d) „Állami föld.” A hódítások során szerzett földek 1/3-a Róma birtokába került, amelyet az állam saját tulajdonának tekintettek, és ezekből lehetett bérelni. _____			
e) Sulla által összeállított lista a megsemmisítendő politikai ellenfeleiről. _____			
6. a) Állítsa időrendi sorrendbe az alábbi uralkodók nevét! (Kezdje a legkorábban uralkodóval!) Traianus, Augustus, Constantinus, Nero, Diocletianus, Claudius, Caligula, Caracalla		a2	b
1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____		c	
5. _____ 6. _____ 7. _____ 8. _____		.../ 4	
b) Kinek a nevéhez kapcsolódik a 212-ben kiadott rendelet? _____			
c) Miért volt jelentős ez a rendelet? Fogalmazza meg egy mondatban! _____			
7. Írja a vonalra, ki mondta, vagy mondhatta volna!		a	b
a) „Hogy lehetetlenné váljon a zsarnokság, bevezettem a cserépszavazást.” _____		c	d
b) „Támogattam a művészeteket, megerősítettem a régi erkölcsöt, és békét hoztam Rómának.” _____		.../4	
c) „Határvédelmi rendszert építettem még a veszélyes Britanniában is.” _____			
d) „Pannonia helytartójaként én kerültem ki győztesen a hatalmi harcból. Császár lettem.” _____			

8. Ismeretei és a térképvázlat alapján válaszoljon a kérdésekre!

a) Húzza alá a válaszának megfelelő részt az alábbi mondatban!

Az **első pun háborúhoz** vagy a **második pun háborúhoz** kapcsolható a térképvázlat?

b) Miért érte meglepetésként a rómaiakat a pun sereg támadása?

c) Mit jelent a „Hannibal ante portas”?

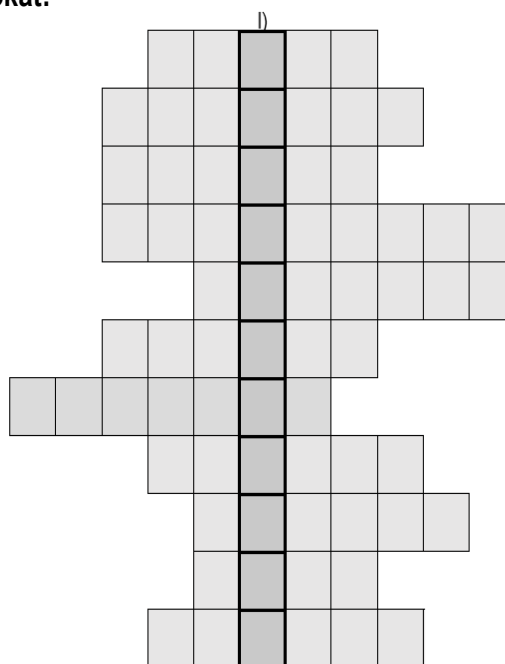
d) Hol volt a háborút lezáró, döntő győzelem?

e) Ki volt a győztes hadvezér ebben a csatában?

9. Írja be soronként a meghatározásnak megfelelő megoldásokat!

- Via..... Rómától Capuán át Brundisiumig vezető út.
- A köztársaság idején Rómát irányító testület.
- Görög filozófus. Szókratész tanítványa. Művei: Állam, Lakoma.
- Gladiátor, a legnagyobb rabszolga felkelés vezetője.
- Nehéz fegyverzetű gyalogos katona a görögöknél.
- Ellipszis alakú, középen futópályát magában foglaló, ókori római épület, fogathajtó versenyeket is rendeztek itt..... Maximus
- Kr. e. 366-tól a városi rend, az ünnepek megrendezése volt a feladatuk, curilis.
- A köztársaság idején az állam élén álló 2 hivatalnok.
- Ők haladtak a consulok, a diktátorok előtt, és ők vitték a római hatalom szimbólumait, a vesszőnyalábot (fascies), ill. az ebbe szúrt bárdot.
- Tanács. Ötszázak tanácsa az ókori Athénban.
- Gazdag ókori római város, melyet vulkánkitörés pusztított el 79-ben. Ifj. Plinius leírásaiból is ismerhetjük.

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

m-n) Magyarázza meg röviden a függőleges sorban található fogalmat!

10. Bizonyítsa be Mariusként a római szenátus előtt, hogy szüksége van Rómának a hadsereg-reformra! Röviden ismertesse az újításait is!

PARASZTI HADSEREG	
földdel rendelkező polgárok	saját fegyverek részesedés a zsákmányból közös cél
ZSOLDOSSEREG	
antik proletárok	egységes fegyverzet egységes kiképzés zsold

a	b
c	d
e	f
g	
.../7	

11. Római kereskedelem

- a-b) Honnan hová vezetett a Borostyánút? _____
- c) Melyik pannoniai városon haladt át? _____
- d) Miért okozott problémát, hogy az importált termékekért arannyal fizettek? _____

a	b
c	d
... / 4	

12. Javítsa ki az egyház kialakulásáról szóló hibás szöveget! Írja a hibás részt és mellé a javított változatot a táblázatba!

Figyelem! A táblázat sorainak a száma nem feltétlenül egyezik meg a hibás szövegrészek számával!

Kr. u. II. századtól alakultak ki különböző társadalmi rétegekből a keresztény közösségek. Az irányítást, a közösség vagyonának felhasználását a tisztelendő végezték. Minden város gyülekezetének élén a bíboros állt, akít a pápa választott ki. Az egyház belső felépítése, a patriarcha, a magasabb tisztségűek tiszteletén alapult.

Hibás szöveg:	Javított változat:

a	b
c	d
e	f
g	h
.../ 8	

13. ESSZÉ – Ismeretei és az alábbi források alapján mutassa be a Római Birodalom hanyatlásának okait és folyamatát a III–IV. században!

„A birodalom fő problémáját a kívülről érkező, barbár támadások jelentették: ezek ellen a szervezett, szigorúan hierarchikus és központosított állam óriásira duzzasztott, mintegy félmillió főt számláló hadsereggel védekezett. A hadsereg eltartásának roppant költségeit aprólékosan kidolgozott, az egész lakosságot sújtó adórendszer segítségével lehetett előteremteni.” (Hegy W. György: A Római Birodalom hanyatlása és kettészakadása. In: Világtörténet. Akadémiai Kiadó, 2006. 308.p.)

„Tartományaink lakosai! ... Joggal és méltán határoztunk úgy, hogy megszabjuk, nem az árucikkek árát – mert azt nem is lehet helyesen megállapítani, hiszen egyes tartományoknak bő volt a termése, és ezek boldogan dicsekedhetnek a kívánatos olcsósággal és a kivételes bőséggel – hanem az árak felső határát. Hogyha ugyanis történetesen drágaság ütné fel a fejét valahol, akkor az árdragítást rendeletünk megállítsa...” (Diocletianus edictum1-2) (<http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/tarsadalomtudomanyok/tortenelem/az-oskor-es-az-okor-vilaga/a-keso-csaszkor/valsagok-es-megoldasi-kiserletek-a-dominatus> 2014-02-09.)

„A Diocletianus által felépített tetrarchia hamarosan összeomlott, ebben a helyzetben pedig a főhatalomért versengő caesarok és augustusok szinte mindegyike toleranciával fordult a kereszténység felé. Ezt elsősorban azzal magyarázhatjuk, hogy a gyorsan terjeszkedő vallás ebben az időszakban már komoly politikai és szellemi befolyásra tett szert. Így fordulhatott elő, hogy a Diocletianus által indított keresztényüldözésben kulcsszerepet játszó Galerius (ur. 305-311) élete végén, 311 áprilisában türelmi rendeletet adott ki. (A Constantinus által 313-ban kiadott) milánói ediktum tehát csak részben jelentett újdonságot, Galerius ugyanis már lehetőséget teremtett a szabad vallásgyakorlásra ...” (http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/313_februar_3_a_milanoi_ediktum_kiadasa 2014-02-09.)

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	
.../13	

Javító tanár neve: Elért pontszám: / 100 pont